

1) Nimeta viimati eesti keeles ilmunud Stanisław Lemi raamatu illustraatorid. 2p

V: Bogucka Katarzyna, Ehrlich Katrin, Kaczmarska Rita, Bąk Edgar, Viik Urmas, Kurema Kadi, Walentynowicz Katarzyna, Herba Gosia

https://www.ester.ee/record=b5396381*est

2) Baltisaksa õpetaja ja harrastuskeeleteadlane Edgar von Wahl (1867-1948) tutvustas 1922. aastal tehiskeelt, mille ta nimetas oksidentaalsiks. Väga laialdast levikut see keel paraku ei leidnud, kuid 20 sajandi alguspoolel anti Tallinnas siiski välja selles keeles ilmuvat ajakirja ning tegutses ka kirjastus. Mõned oksidentaali keeles avaldatud teavikud leiab ka ESTERi kataloogist, sealhulgas ka ühe tuntud luuletaja, helilooja ja mõtleja nõ “mitte-keeleteadusliku” teose tõlke oksidentaali keelde (tegemist ei ole samas ka ilukirjandusega). Kes on see ülemaailmselt tuntud luuletaja, helilooja ja filosoof, kelle teose tõlge oksidentaali keelde on leitav andmebaasis ESTER? 2p

V: Rabindrantath Takur = Rabindranath Tagore, Nationalism.

https://www.ester.ee/record=b4282352*est

Oluline oli anda küsimuses piisavalt vihjeid, et vastus oleks leitav avalikult juurdepääsetavas veebis, samuti piisavalt täpsustusi, et õigeks osutuks vaid üks variant. Küsimuses oli vihje Tallinnas (Revalis) asunud kirjastusele. Kas Wahli nime või oksidentaali (=interlingue) keele põhjal üldisest veebist (Wiki) on küllalt lihtne välja selgitada, et Revalis välja antava ajakirja ja ühtlasi kirjastuse nimi oli Kosmoglott. Ester.ee lehelt selle sõnaga tehtav sõnaotsing juhatab autori R. Tagore juurde (**Rabindranath Thakur**).

3) Koroonapandeemia teema on jõudnud ka postmarkidele. Covid-19 teemalisi postmarke on antud välja nt Hiinas, Indias, Uruguais, Austraalias, Šveitsis. Austria on lähenenud teemale eripäraselt. Nimeta Austria margi nominaalväärtus ja mis on margi eripära lisaks kujutatule? 2p

V: 2,75+2,75. Mark on trükitud WC-paberile.

https://onlineshop.post.at/onlineshop/briefmarken---philatelie/briefmarken/boecke/corona-275275-block-mit-zuschlag_19701

Austrias 2020. aastal väljaantud koroonateemaline erimark “Corona” on müügis nominaalväärtusega 2,75+2,75 ehk 5,50€. Eripäraks on materjalivalik, mis viitas suurele WC-paberi ostupaanikale. Me ei lugenud õigeks, kui vastuseks oli pakutud osaline väärtus ehk 2,75€, sest tegu on tervikasjaga ja heategevuseks mõeldud osa margi väärtusest ei ole võimalik eraldada.

Õige vastusena arvestasime ka teist Austrias hiljuti väljaantud koroonateemalist erimarki, mis kujutab FFP2 maski.

4) Kui mitu korda käidi vaatamas Indrek Hargla lavastust "Varjuprohvet"? 2p

V: <https://statistika.teater.ee/stat/repertoire/show/2216/15>

Õige vastus on 1651 (2016 + 2017 aastad kokku). Paljud vastasid vaid ühe aasta külastajate arvuga aga seda me õigeks ei lugenud.

5) Noorim pokkeri maailmameistrivõistlustel käevõru võitja tegutseb praegu hoopis teisel alal. Mis nime kannab tema viimane koostööprojekt, mida on igäühel võimalik koju osta? 2p

V: lauvärvid "The Giant Wolves". Annette Obrestadi leidsid paljud üles, hundipaletini kõik edasi ei jõudnud. Punkte andsime siiski ainult selle konkreetse paleti nime eest.

https://www.odenseye.se/products/giant-wolves-eyeshadow-palette?fbclid=IwAR2VZsG_6vIIXnzIV6yAFPJls4C-DMiheL4y2lZgJ3jxoP8FeXeTkArROqk
(võimalikud on ka muud lingid, kus vastav info kirjas)

6) Millisest keelest on eesti keelde tulnud sõna KANEP? 2p

V: Läti keelest

https://www.emakeeleselts.ee/omakeel/2015_2/17.pdf

Ei vaja kommentaari, kõik vastanud on leidnud Läti laensõnade allika.

7) Millises 80- nendate märulifilmis mängivad kaks näitlejat, kellest mõlemast saavad hiljem ameerika kubernerid? Nimeta film ja näitlejad! 3p

V: Predator või The Running Man (mõlemad õiged). Näitlejateks Arnold Schwarzenegger ja Jesse Ventura. Sobis link, kus on näha, et mõlemad mängivad selles filmis.

8) Tartus on Emajõel sõitnud laev, mis kandis ühe tuntud vene kirjaniku nime. Laevast ilmus ka 36 sekundiline filmilõik, mille režissöör oli Nikolai Dolinski. Milline eesti kirjanik on selle laeva oma luuletusse pannud? 2p

V: Jüri Üdi

<https://teele.luts.ee/node/6287>

Kui tuleb Emajõe laevadest see kirjaniku nimega kohe meelde, siis leiab Tartu ilukirjanduse baasist esimese otsinguga. Kui ei tea, siis tuleb filmibaasist enne Nikolai Dolinski kaudu minna, leida film ja laeva nimi, seejärel luuletuse autor Tartu Ilukirjanduses andmebaasist.

9) On 1. jaanuar 1918. Pärnus elav mees asub hommikul kell 9 paadiga teele Saaremaale. Paadisõit kestab kokku 6 tundi. Mis on kuupäev, kui ta Saaremaale kohale jõuab? 2p

V: 14. jaanuar. Saartel oli juba toimunud kalendrireform kuid mandril veel mitte. Paljud vastanud tabasid ära, et siin oli mängus kalendrireform, kuid ei märganud, et Saaremaal oli see reform juba ära olnud ja kuupäev seega teine.

<http://www.estonica.org/et/Kalendrireform/>

10) Nimeta autor, kelle luuletusega algab ja lõpeb Ain Prosa lavastatud “Ma armastasin sakslast”. 2p

V: Rainer Marie Rilke. See küsimus osutus üheks lihtsamaks.

<https://arhiiv.err.ee/guid/201005070214548010010002081001517C41A040000005020B00000D0F004541> sakk “sisukirjeldus”

Luuletus saksakeelsena on näiteks siin:

https://www.deutschestextarchiv.de/book/view/rilke_advent_1898?p=61

11) Alates 1988. aastast on teatud seltskondades saanud meeldivaks kombeks ühel kindlal märtsikuu päeval pirukaid süüa. Miks ometi? 2p

V: Alates 1988. aastast tähistatakse 14. märtsil (3.14) pii päeva. Inglisekeelsete sõnade “pie” ja “pi” sarnasuse tõttu on teatud matemaatikute ringkondades levinud sel päeval pirukasöömise komme. Näiteks Wiki https://et.wikipedia.org/wiki/Pii_p%C3%A4ev

12) Tony Chiu-Wai Leung on üks kuulsamaid ja äratuntavamaid Aasia näitlejaid, kes on tegutsenud fimimaailmas üle 40 aasta. Mis oli tema esimene Hollywoodi film ning mis aastal see linastus? 2p

V: Shang-Chi and the Legend of the Ten Rings/Shang-Chi ja Kümne Rõnga legend, 2021. (https://www.imdb.com/title/tt9376612/trivia/?ref=tt_trv_trv, https://en.wikipedia.org/wiki/Tony_Leung_Chui-wai)

13) Kuidas tuleks Euroopa Liidu ametlikes dokumentides tõlkida eesti keelde ingliskeelne termin “extra virgin olive oil”? 2p

V: Kasutada tuleks IATE terminoloogiasõnastikku <https://iate.europa.eu/home>. Lubatud terminid on: väärisoliiviõli, esmasoliiviõli, esimese külmpressi oliiviõli, esimese pressi oliiviõli. Varem kasutusel olnud termin “ekstra-neitsioliiviõli” on tähistatud märkega “OBSOLETE” ja seda ei soovitata enam kasutada.

14) Esimese vabariigi ajal peeti Tartus maha tuline vaidlus selle üle, et Tallinna nimekuju nimetavas käändes peakski olema „Tallinna”, mitte „Tallinn”. Nimeta vähemalt kaks esimese variandi pooldajat ja raamat/teos, mis selle vaidluse keskmeks sai. 3p

V: Õige vastus oli, et vaidluses osalesid variandi “Tallinna” pooldajatena Andrus (Albert) Saareste ja/või Voldemar Veski ja/või Jaan Roos.

Tüli tekkis Alfred Vaga raamatu „Eesti kunstiajalugu I. Keskaeg” trükki andmisel.

https://www.ra.ee/wp-content/uploads/2017/03/NommelaMari_Miks_ei_TUNA2002_4.pdf

15) 1979. aasta augustis ilmus ühe värskelt kokku tulnud inglise rokkbändi esimene singel. Lugu räägib ühest Ungarist pärit Ameerika näitlejast. Mis on loo nimi? Lingiks panna youtube'i link, kus seda kuulata saab. 2p

V: Bauhaus - Bela Lugosi's Dead

<https://www.youtube.com/watch?v=Fqy-fCf6Ymg>

16) Nimetage autor, kes on alates 2011. aastast igal aastal võitnud Goodreads Choice Awardi. Mis kategoorias? 2p

V: Rick Riordan. Lastekirjandus.

<https://www.goodreads.com/choiceawards/best-books-2020>

17) Üle miljoni tellijaga juutuuber on kirjutanud moe ajaloost kaks raamatut. Nimeta need raamatud. 2p

V: “Modowe rewolucje”, “Polskie piękno. Sto lat mody i stylu”. Ootasime vastuseks Karolina Żebrowska raamatuid “Modowe rewolucje” ja “Polskie piękno. Sto lat mody i stylu”. Vastustena tuli ka muid autoreid ja pealkirju, aga need raamatud kas polnud moe ajaloost või oli autoril vähem tellijaid.

<https://www.znak.com.pl/autor/Karolina-Zebrowska> (sobisid ka muud lingid, kus raamatuid on mainitud)

18) Nimeta üks film ja üks lavastus, milles mängisid koos Juhan ja Lembit Ulfsak. 2p

V: Filme on mitu (n “Lammas all paremas nurgas”, “Üksik saar”, “Röövlirahnu Martin”, “Punane elavhõbe”), lavastus on “Kajakas”. Oli ootust, et keegi leiaks filmidest üles ka “Ведьма” (2006), seda ei juhtunud, aga eesti filmidega tulid ka punktid ilusti kätte.

Võimalikke linke on palju, kõik lingid, mis infoni viisid, loeti punktivääriliseks.

19) Nimeta vähemalt 10 kõhutantsus kasutatavat tantsuvahendit (iga annab 0,1 punkti). Välimuselt erinevad, kuid tehnika poolest sarnased asjad loetakse üheks. 2p

V: Kõhutantsu vahendeid on palju: loor (sall, ka rätik, kuigi teise kujuga, tehnika on põhimõtteliselt sama, aga selles salli-loori kategoorias on erand mähk, mis annab eraldi punkti), tamburiin, lehvik, lehvikloor (või loorlehvik), küünlakandik (kandelaaber, shamadan, põhimõte on üks, küünlakandik), tiivad (nii liblikatiivad kui iseseisvad tiivad lähevad kokku), mõök, poi (poi ja loorpoi lähevad kokku), trumm, zillid (tsimbalid, sõrmetaldrikud), korvid (ka pudelid lähevad siia, ühesõnaga anumad), kepp (erinevat liiki kepid lähevad kokku), tuli (kõik tulevahendid, välja arvatud küünlakandik, lähevad kokku), noad (eri tüüpi noad lähevad kokku). Loomad ja kostüümiosised ei lähe arvesse, niie madu ja kaelakee punkte ei andnud.

Võimalikke linke on palju. Tore, et paljud leidsid üles Zahira lehe, aga natuke oleks pidanud veel lisaks vaatama. Inglisekeelses otsingus oleks õige otsisõna olnud “belly dance props”.

20) Kes on pildil kujutatud kivi kunstnik, kellele on see pühendatud ning kus see asub? 2p

V: Albert Kallasmaa ehk Breti (1915-1969) armastusekivi, mis on pühendatud armastusele Asuküla poepidaja Lehti vastu, asub asub Tuuru-Puise tee ääres, Puietes.

<https://online.le.ee/2015/02/01/kodukandirahvas-malestab-kuunlapaeval-breti-kivide-autorit/>

